

УДК 342.9(075.8)

ЯЩЕНКО В.А., доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник ДНУ ІБП НАПрН України.
ORCID ID: 0000-0002-2257-318X.

ПРЕДМЕТ І МЕТОД ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ ДИСКУСІЯХ

Анотація. У статті розглядаються сучасні дискусійні підходи до розуміння регулятивно визначальних концептів інформаційного права, його предметності й методологічної визначеності. Поряд з існуючими точками зору автор аргументує необхідність і важливість кваліфікації інформаційних відносин як предмету інформаційного права, що і визначає його специфіку як соціального феномену, виокремлюючи його з системи інших правовідносин. В процесі аналізу тих прийомів та методів, що застосовуються в інформаційному праві автор зосереджує увагу на такому унікальному регулятивному методі, як “інтенція”, який, на його думку, має виступати ключовим методом інформаційно – правових реалій. Саме “інтенція”, вважає автор, володіє механізмом перетворення свідомістю інформації в належну, необхідну, цілеспрямовану і придатну до практичного використання. Ця нова ідея пропонується для подальшого обговорення і можливого конституювання в інформаційному праві.

Ключові слова: інформаційні відносини, комплексне право, “межовість” інформаційного права, принципи права, метод “зв’язування”, феноменологія, інтенційний метод.

Summary. The article examines modern debatable approaches to the understanding of regulatory defining concepts of information law, its objectivity and methodological certainty. Along with the existing points of view, the author argues the necessity and importance of the qualification of information relations as a subject of information law, which determines its specificity as a social phenomenon, separating it from the system of other legal relations. In the process of analyzing the techniques and methods used in information law, the author focuses on such a unique regulatory method as “intention”, which, in his opinion, should be the key method of information and legal realities. It is “intention”, according to the author, that possesses the mechanism of transformation of information by consciousness into appropriate, necessary, purposeful and suitable for practical use. This new idea is proposed for further discussion and possible constitution in information law.

Keywords: information relations, complex law, “limitation” of information law, principles of law, method of “binding”, phenomenology, intentional method.

Постановка проблеми. Не дивлячись на чисельні публікації щодо предметності та методів інформаційного права однозначно ці категорії до сих пір не визначені, що негативно позначається на його регулятивній функції і подальшому розвитку цієї галузі права.

Результати аналізу наукових публікацій. Автор здійснює огляд чисельних публікацій, в яких висвітлюється, як правило, комплексний галузевий варіант інформаційного права, поряд з іншими правовими галузями.

Критично конструктивно оцінюється з цього приводу позиція О.А. Грицай та А.Ю. Нашинець-Наумової та цитуються формулювання щодо визначення поняття і предметності інформаційного права.

Спростовується погляд Б.А. Кормича щодо необхідності обмеження інформаційних відносин як предмету інформаційного права. Автор також заперечує прибічникам концепції “межовості” інформаційного права, що пропонується Р. Калюжним та А.Г. Марценюком, відстоюючи думку про відносну самостійність цієї галузі права.

Питання методу інформаційного права найбільш компетентно розглядаються О.А. Барановим, який зробив спробу класифікації цих методів і вироблення механізму їх дії.

Метою статті є доповнення наукового бачення змісту феноменів предмету і методу інформаційного права та включення до їх арсеналу нового “інтенційного” підходу.

Виклад основного матеріалу. Мова буде йти не просто про рядову ознаку чи характеристику інформаційного права, а про ті його якості, без яких воно просто не існує як соціальний інститут, які визначають його сутність та зміст. Звичайно, це, головним чином, регулятивність права, його призначення як чинника упорядкування суспільних відносин. В першу чергу це стосується інформаційного права, його предмету та методології.

Оскільки інформаційне право все ще знаходиться в стадії становлення, предмет його до сих пір остаточно ще не визначений. Пояснюється це в першу чергу тим, що має місце широка розмаїтість підходів до його тлумачення. На думку О.А. Грицай, яка опирається на погляди інших вчених: “Юридична наука має кілька концептуальних підходів до формування змісту інформаційного права, ...побутує думка, що інформаційне право – це комплексна галузь права, яка має спеціальний предмет — суспільні інформаційні відносини. За цією концепцією право умовно поділяється на основні та комплексні галузі” [1, с. 5].

Тому вважаємо, що сутністю інформаційного права в першому наближенні є його належність до правової галузевості, точніше, до галузевої правової науки. Це розуміння інформаційного права підкреслює А.Ю. Нашинець-Наумова: “Це комплексна галузь права, що визначає суспільні відносини щодо інформації, технологій її поширення, одержання та зберігання в усіх сферах життєдіяльності людей, їх спільнот, суспільства, держави, міжнародного співтовариства. Це система правових норм, що регулює множину дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави” [2, с. 5].

В цьому випадку об’єктом правового регулювання в інформаційному праві виступає інформаційна діяльність в цілому. Але ж ця діяльність не є чимось обмежено галузевим, оскільки інформаційний чинник через свою “всюдисущість” має місце чи не у всіх галузях права, як наявних, так і потенційних. Отже, інформаційне право не є просто галузевим, аналогічним іншим галузям права. Його галузевість особлива: феномен інтергалузевості інформаційного права став очевидно, підставою для визначення також його статусу як міжгалузевого правового чинника.

В традиційному класифікаційному поділі соціального інституту права на різновиди удосконалювався його критерій: дуалістичний підхід змінився тріадою. Юристів уже не задовольняв поділ права на два різновиди – основне і галузеве. З’явилася, так би мовити, третя іпостась – міжгалузевість.

Як зазначає О.А. Грицай: “У теорії права виникла нова концепція: формування міжгалузевих, комплексних інститутів права, що базуються на провідних галузях: конституційному, цивільному, адміністративному, трудовому, кримінальному праві тощо. За цією концепцією право розглядається як велика складна соціальна гіперсистема. У кожній провідній галузі права є умовно визначений галузевий інститут, який на міжгалузовому рівні утворює нове явище – міжгалузевий комплексний інститут права” [1, с. 5-6]. Іншими словами, вводиться новація – “комплексне право”. Найбільш відповідає цьому підходу, вважаємо, розуміння Р.А. Калюжним та А.Г. Марценюком багатства змісту інформаційного права завдяки багатоманітності інформаційних відносин: “Інформаційні відносини – це особливий вид соціальних відносин, який має

як, власне соціальний зміст, так і техніко-організаційне регулювання. Саме тому інформаційне право формується як єдина комплексна наука і галузь права, що відокремлюється від інших суспільних відносин у самостійний вид на підставі історичного розвитку людської формації, розвитку новітніх технологій, які потребують якісно нових способів та прийомів при регулюванні інформаційних відносин” [3, с. 6]. У цьому визначенні констатується істина, так би мовити, першого порядку – регулювання інформаційних відносин, а другого порядку – кваліфікації комплексної атрибутивності інформаційного права.

Статус інформаційного права як комплексної галузі потребує деякого уточнення. Оскільки під комплексом розуміється поєднання групи різнорідних за своєю природою елементів чи їх систем, кваліфікація інформаційного права як комплексного явища цілком закономірна: інформаційний чинник в силу своєї глобальності поєднує чи не всі вкрай різноманітні правові системи. В такому разі інформаційне право є комплексом особливим, тобто, необмежено комплексним, своєрідним синонімом правової реальності взагалі.

Але це зовсім не означає, що інформаційне право безпредметне. Навпаки, об’єктова безмежність і невичерпність інформаційного права передбачає його предметність, в межах якої, власне, і здійснюється його головна регулятивна функція. Якщо за об’єктом (власне інформацією) інформаційне право безмежне, то предмет його визначений науковцями чітко і однозначно – інформаційні відносини.

Справа в тому, що досить часто підміна предметності об’єктовістю дослідниками веде до абсолютизації онтологічної природи інформаційного права і ігнорування його атрибутивно гносеологічної функції. Між тим, інформаційне право є в першу чергу теоретико-пізнавальним феноменом, на що однозначно вказує вже його функціональна структура.

Як відомо, інформаційне право існує в трьох складових – як сфера суспільних відносин; як галузь юриспруденції; як навчальна дисципліна. Його предметність не зводиться до онтології, вона є предметом пізнання як включений в практичну діяльність людини сторони, властивості й відношення між об’єктами пізнання.

Ось чому предметність інформаційного права, на відміну від його об’єктовості, фактично означає об’єктивно існуючі зв’язки, стосунки та опосередкування з приводу інформації, узагальнені в категорії “інформаційні відносини”, які виступають предметною характеристикою інформаційного права як сфера суспільних відносин. О.О. Кульчій у своєму визначенні поняття інформаційного права вказує не лише на його сутнісно атрибутивні риси, а й включає в це визначення і його предметність: “У загальному вигляді інформаційне право є галуззю права, норми якого регулюють суспільні відносини, пов’язані із збиранням, одержанням, використанням, поширенням, зберіганням інформації, реалізацією права на інформацію, забезпеченням інформаційної безпеки” [4, с. 25].

Слід також зазначити, що автор у своєму визначенні поняття інформаційного права не обійшов мовчанням також і його охоронну, інформаційно – безпекову природу. У зв’язку з цим слід зазначити, що в аналітичних публікаціях має місце певна незгода з точкою зору більшості науковців на предметність інформаційного права. Зокрема, Б.А. Кормич вважає, що “наведене вище визначення предмета інформаційного права є абсолютно некоректним, оскільки фактично не залишає місця для існування будь-яких інших галузей права, крім інформаційного” [5, с. 44].

Цю некоректність Б.А. Кормич вважав у тому, що “наприклад, процес збирання доказів у кримінальному провадженні можна розглядати як процес збирання інформації,

який має регулюватись нормами інформаційного права, хоча насправді цей процес регулюється нормами кримінально – процесуального права” (5, с. 43). Вважаючи цю ситуацію явно суперечливою, дослідник пропонує: “для розуміння цієї суперечності потрібно більш чітко визначити предмет інформаційного права” [5, с. 44].

Зауваження Б.А. Кормича щодо некоректності визначення предмету інформаційного права вважаємо безпідставними. Норми кримінального права, як і інших галузей права, є не загальними, а несуть спеціальний, особливий статус. Як відомо, спеціальне, на відміну від загального, головним чином підпорядковується своїм власним закономірностям, тобто, змісту кримінального процесуального права. Тому в даному випадку вказана Б.А. Кормичем інформація є кримінально-процесуальною, що не суперечить кваліфікації інформаційних відносин як предмету інформаційного права.

Цю чіткість окремі автори вбачають в “обмеженні предметності інформаційного права”, хоча фактично мова у них йде про обмеження самих суспільних відносин. Той же Б.А. Кормич так і пише: “Для інформаційного права важливі лише суспільні відносини, що визначають параметри і характеристики інформаційних процесів, тобто, насамперед їх види, форми, засоби й вже потім змістовне наповнення, яке не завжди має значення для правового регулювання” [5, с. 45].

На нашу думку, наведені вище дорікання в некоректності визначення предметності інформаційного права є безпідставними. Навпаки, некоректним є в даному випадку (тобто, в наведеному вище прикладі) фактичне протиставлення інформаційного права і кримінально-процесуального, бо процес збирання доказів у кримінальному провадженні підлягає одночасному регулюванню як нормами кримінального, так і нормами інформаційного права.

Зазначена ж вище суперечність є природним і закономірним явищем, виступає об’єктивною підставою для уточнення і розширення поглядів на предметність інформаційного права. Предметність інформаційного права не є інваріантним феноменом, вона об’єктивно еволюціонує і чіткість її завжди відносна.

У наукових дискусіях з питань інформаційного права найбільш гостро постає проблема його методології. Можливо ще й тому, що в літературі все ще остаточно не вирішене питання щодо методології права взагалі, а значить, і методологічної ролі окремих його аспектів та різновидів. Особливо це стосується інформаційного права, де говорити про наявність якогось єдиного знаменника в дискусії про методології ще досить ранувато.

Як відомо, будь-який метод, як параметр методології, визначається теорією. Але єдиної теорії інформаційного права до цього часу ще не існує. Вона лише зароджується, знаходиться, так би мовити, на стадії свого становлення. В такому разі і метод цієї науки остаточно ще не визначився. Однак це не означає, що він не існує. Насправді він є і виконує свою регулятивну функцію, однак в узагальненому вигляді ще не віднайдений.

В чому суть цього методу? На перший погляд відповідь на це питання досить проста: оскільки інформаційне право зародилось і функціонує на стику двох інгредієнтів: інформатики та права, то і методологія його відповідно, інформаційно-правова, межова.

З такою констатацією навряд чи можна погодитися. По-перше, вона чисто буденна й абстрактна, бо орієнтується лише на зовнішній зв’язок двох елементів. За такою логікою метод будь-якої стикової науки є межовим, простою механічною сумою давно діючих методів інших наук. Про нове знання при такому підході не йдеться. Отже, за даною логікою, інформаційне право своєї власної методології не має, а користується чужою, способами і методами інших галузей знань.

Концепції межовості інформаційного права дотримуються Р.А. Калюжний і А.Г. Марценюк, називаючи її “граничною” – “Інформаційне право можна визначити як пограничну галузь між публічним і приватним правом” [3, с. 6]. В даному випадку та ж ідея стиковості, і по суті, несамостійної методології інформаційного права, яке мислиться як “комплексна міжгалузева наука в загальній системі національного права” [Там само].

Об’єктивно в інформаційному праві дійсно мають місце й застосовуються методи інформатики і права, а також багатьох інших юридичних наук. Оскільки “під методом правового регулювання в інформаційному праві будемо розуміти способи впливу галузі інформаційного права на інформаційні відносини, - зазначають дослідники, – по суті всі галузі права в регулятивних цілях використовують єдині правові механізми, закладені в природі права. Можна погодитися з тим, що будь-яка галузь права використовує в якості засобів правового регулювання, що виражаються в принципі ...заборони або дозволу” [1, с. 7].

Теж саме стосовно науки інформатики, методика якої використовується в інформаційному праві, зокрема: методи формування гіперсистем, алгоритмізації, комп’ютерного моделювання, прикладного системного аналізу тощо. “На межі інформатики і права сьогодні формуються такі науки як правова інформатика, криміналістична інформатика, тектологія (теорія організації інформаційної безпеки) тощо” [1, с. 6-7].

Але знову ж таки приймати при цьому лише стиковість і межовий статус інформаційного права, на нашу думку, немає рації. В методі інформаційного права в стислому, концентрованому вигляді акумулюється багатий, унікальний досвід інформаційних відносин. Більшість авторів висловлю думку про інтегральний статус інформаційно-правового методу.

Очевидно, ця думка має рацію, оскільки норми інформаційного права, як вже зазначалось, діють у всіх правових складових інформаційної сфери. І все ж ця інтеграція своєрідна. Заслуговує на увагу точка зору О.А. Баранова, який справедливо вважає, що “зміст методів інформаційного права повинен розкривати те, яким чином або в який спосіб вирішуються задачі регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері”. Більш того, “наявність специфічного методу правового регулювання – це одна з найважливіших засад для виділення окремої галузі права, тобто, методи – це одна з основ класифікації права. Іншими словами, галузь права повинна мати свій специфічний метод” [6, с. 9].

В такому разі в чому полягає специфічність методу інформаційного права? Лише в інтеграції, тобто, в наборі запозичених з інших галузей права загальних та приватних, навіть індивідуальних методів правового регулювання? “Як правило, – пише О.А.Баранов, – таких запозичень у галузях права, що формуються, використовується декілька, тому ці галузі одержали назву комплексних” [6, с. 9]. Він пропонує до методів інформаційного права віднести: загальні методи: диспозиційний і імперативний; автономії і рівності сторін; індивідуальний метод регулювання; часткові: наказу, зв’язування, заборони, дозволу; узгодження, рекомендацій, координації, заохочення [6, с. 11]. На його думку, цей інтегрований набір методів і визначає головну особливість інформаційного права. Звідси і відповідне визначення ним поняття методу інформаційного права: “під методом інформаційного права розуміється певний набір (системи) методів, що є переважним при визначенні того, яким чином або способом регулюються суспільні відносини в інформаційній сфері” [6, с. 10].

Найбільш цікавою є, на нашу думку, аргументація автора щодо характеристики суспільних відносин. Він пояснює інтегрованість методу інформаційного права не лише комплексною, міжгалузеву природою цієї галузі права, а, головним чином, його предметністю, що безумовно, є правомірним.

Як відомо, будь – який метод визначається теорією. Тому й перший постулат О.А. Баранова щодо методу інформаційного права теоретичний, а саме, предметність інформаційного чинника. А це, як відомо, система інформаційних відносин. Саме вона, як вважає автор, детермінує інтегрований характер інформаційно-правового методу. Це зумовлено особливостями інформаційних відносин. “З урахуванням того, пише він, – що інформаційні відносини мають місце практично у всіх сферах діяльності громадян, суспільства і держави, інформаційне право має дуже велике значення для подальшого розвитку нашого соціуму, побудови інформаційного суспільства. Тому інформаційне право вимагає залучення методів багатьох галузей права, що, без сумніву, буде служити його зміцненню” [6, с. 11]. При цьому, конкретною особливістю цих відносин є їх, так би мовити, подвійність – “За своєю сутністю інформаційні відносини мають двояку природу. З одного боку вони мають самостійний, самодостатній характер, а з іншого – вони відіграють допоміжну роль при реалізації переважної більшості інших відносин у суспільстві” [6, с. 9].

Якщо говорити про інтегральний характер інформаційного права, то так звані допоміжні методи, закономірно, мають місце, однак вони не відповідають на питання обрання того методу, який відображає самостійний характер інформаційного права. Це питання залишається відкритим, і дослідники не пропонують свого бачення розв’язання цієї проблеми.

З висновком про інтегральну природу інформаційних відносин з іншими людськими опосередкуваннями й зв’язками, як основою для інтегрального статусу методу інформаційного права слід погодитися, але, звичайно, навряд чи можемо підтримати тези автора про “запозиченість” й “допоміжність” методів інших галузей права як способів формування методу інформаційного права, оскільки це суперечить його статусу як самостійного способу регулювання інформаційних відносин.

У цьому контексті звертаємо увагу на визначений О.А. Барановим такий метод як “зв’язування”. Він відносить його до методів інформаційного права, вважаючи, що цей метод “зобов’язує виконувати певні дії в обов’язковому порядку” [6, с. 10]. Якщо погодитися з цим, то очевидно мова має йти про зобов’язальний та зобов’язуючий методи як прерогативу інформаційного права. Тобто, поряд з диспозитивним та імперативним методами, для інформаційного права є характерним власний зобов’язальний метод регулювання інформаційних відносин. Однак навряд чи з таким підходом можна однозначно погодитися, оскільки зобов’язальний характер норм права є закономірним і притаманним будь-якій галузі права.

Водночас, запропоноване О.А. Барановим поняття “зв’язування” як методу інформаційного права може відіграти свою регулятивну функцію в тому випадку, коли, наприклад, в юридичній практиці інформація отримана як несвідома, позасвідома чи підсвідома, виводиться на рівень свідомості і набуває статусу предметності. Як стверджує М. Сіро: “Ніякі внутрішні або зовнішні несвідомі фізичні або функціональні факти не можуть визначити аспектні форми. Єдине, що може визначити аспектну форму, – це свідомість. Якщо це так, то несвідомі стани можуть мати свої аспектні форми лише в силу своїх зв’язків зі свідомими станами”. М. Сіро робить висновок – “Несвідомі інтенціональні стани передбачають диспозиції мати свідомі стани”, тезу, яку він називає “*принципом зв’язку*” [7].

Отже, згідно нашого аналізу та точки зору Грицай І.О. значна частина дослідників вважають “провідним методом інформаційного права метод комплексного застосування інших методів права (Конституційного, адміністративного, цивільного, кримінального)” [1, с. 6]. З цим навряд чи можна погодитися, оскільки методологічна парадигма інформаційного права тим самим розпорошується, а між тим, це методи, які потребують узагальнення і своєрідного синтезування і, як наслідок, переходу в нову методологічну якість, яка має відповідати потребам інформаційного права

На нашу думку, з врахуванням специфіки інформації і потреби регулювання інформаційних відносин на загальному рівні більшою мірою, ніж запропоновані методи відповідає відомий ще з часів римського права “інтенційний метод”. Цей метод через свою складність та недостатню вивченість все ще досить рідко застосовується у сучасній юриспруденції, хоча інтерес до нього у правників постійно зростає. Слово “інтенція” (від лат. – “прагнення”, “устремління”) означає спрямованість свідомості на певний об’єкт, що надає йому предметності та змістовної визначеності.

Ще у 2015 році Кузь М.М. захистила дисертацію на тему: “Інтенціональний аналіз правового буття”, в якій стверджує, що “інтенційний корелят виступає структурним елементом правосвідомості, яка виникає на рівні міжсуб’єктних відносин і здійснюється через генерування сенсів, уявлень, концептів та правових норм, зумовленим визнанням цінності індивідуальної й політичної свободи”. Запропоновано пояснення природи процесуальності права та умови формування образу позачасової правової структури. Процесуальність права визначається змінами правового буття, які корелюються зі смислоутворенням в інтенціональній структурі правосвідомості. Однак, незважаючи на постійну мінливість права, суб’єкт права володіє інтенціональним полем, постійно присутній в ньому, що, своєю чергою, є підставою для інтенціонального виділення елементів і зв’язків, створює фікцію позачасової структури права [8, с. 180].

Методологічного спрямування методу інтенції надав у свій час Фома Аквінський, який розумів інтенцію як “знаряддя пізнання, за допомогою якого інтелект з його потенційними можливостями розуміння стає актуально розуміючим, завдяки чому відбувається засвоєння об’єкта свідомістю”.

Регулятивного статусу цьому методу як предметної феноменологічної редукції надав Е. Гуссерль: “Феноменологічна свідомість завжди споконвічно є віднесеністю до предметності, тобто, інтенційності. Інтенційність як “свідомість про”, покладання предметності, виражає не самодостатність свідомості, котра може існувати лише при усвідомленні предмета, а не власних актів. Інтенція формує смислову структуру свідомості, передиктовану до психічних та фізичних зв’язків. Інтенційність існує у вигляді єдиної структури акту покладання й предметного сенсу”. У зв’язку з таким розумінням інтенційності Е. Гуссерль оголосив її “фундаментальною властивістю феноменологічної свідомості” [9, с. 427].

У свою чергу М. Хайдеггер, Ж.П. Сартр розширили гуссерлівське розуміння інтенціональності й розглядають її “не лише як властивість актів свідомості, а як фундаментальне ставлення людини до світу” [9, с. 427].

Взагалі ж інтенційність переросла сьогодні традиційні межі своєї вживаності як психологічного й феноменологічного явищ. Залишаючись найбільш загальною філософською категорією, інтенційність гносеологічно, теоретико – пізнавально має місце у всіх методологічних парадигмах. Вона вживається як метод в чисельних галузях знання, у тому числі може бути застосована як регулятивний правовий метод, особливо в інформаційному праві, де інформація виступає корелятом свідомості.

Вважаємо, що інтенційний метод дає можливість розглянути інформаційну свідомість в її взаємозалежності з інформаційним об'єктом, який проявляє свою предметність в інформаційних відносинах і співвідноситься з ними як суб'єкт інформаційного права.

Уточнимо, що під інформаційним об'єктом розуміється будь-яка інформація як така, а предметом виступають інформаційні відносини. Завдяки інтенції, тобто, цілепокладанню інформації і співвіднесенню її з визначеною потребою вона набуває своєї предметності. Саме в цьому, власне, і полягає, вважаємо, регулятивна функція методу інтенції в інформаційному праві, суть якої – в упорядкуванні стихійної, хаотичної інформації в предметну, тобто, доступну, відкриту, достовірну і змістовно визначену. Вважаємо, що цим самим фактично викладений механізм дії інтенції, яка створює можливість свідомої інтерпретації інформації в контексті спрямування її на виокремлений предмет вивчення.

В цьому контексті метод інтенції виступає ціннісним орієнтиром у пізнавальності інформаційного буття і тим самим забезпечує його регулятивність як сутнісний атрибут права. В цьому проглядається не лише пізнавальна, а й практична, навіть праксеологічна роль даного методу, який дозволяє регламентувати інформацію. Адже спрямованість свідомості на предмет – це в першу чергу покладання предмета в думці як специфічна властивість свідомості. Ця істина має суто практичне і навіть прагматичне втілення в інформаційному праві.

Резюмуючи зазначимо, що саме завдяки інтенції об'єкт набуває якості предмета, стає предметним, бо “думка завжди має на увазі дещо, спрямоване на предмет”. В даному випадку, коли мова йде про інформацію як об'єкт відображення у свідомості, вона перетворюється на предмет інформаційно-правового пізнання.

Таким чином, головним атрибутом методу інтенційності є співвіднесеність інформаційного об'єкту з суб'єктом інформаційної діяльності, в якій інформаційна свідомість спрямована на об'єкт. Покладання “на щось” в об'єкті, співвідношення свідомості з ним – складові процесу перетворення об'єкта на предмет. Звісно, що це “щось” не є чимось випадково другорядним в об'єкті, а є тим суттєвим і необхідним, яке визначає його об'єктову природу. В контексті нашого дослідження цим “дещо” є “горизонт” суспільно-історичної практики, а саме, інформаційні відносини як предмет регулювання інформаційного права.

В такому разі стає більш зрозумілим і кінцевий гносеологічний висновок, людина формує інтенцію своєї свідомості і цей висновок однозначно стосується й суб'єкта інформаційного права.

Висновки.

Питання про предмет і метод інформаційного права все ще залишається об'єктом наукових дискусій. Автор, полемізуючи з іншими дослідниками, аргументує власну позицію щодо того, що цим предметом виступають інформаційні відносини, які фактично визначають природу інформаційного права. Обмеження цих відносин, чи їх підміна іншими стосунками в силу всюдисущості інформації, створює умови для її вразливості і втрати своєї значущості.

На противагу пропонованим інтегрованим з іншими галузями права автор висуває і обґрунтовує правомірність введення в його методологічний арсенал методу “інтенції” як спрямованості інформації на конкретний об'єкт і співвіднесення з цим об'єктом.

Конституювання інтенції як специфічного методу інформаційного права в умовах нових сучасних правових координат лише збагатить, на нашу думку, методологію інформаційного права, яка, акумулюючи всю багату палітру найбільш загальних,

загальнонаукових та конкретно наукових методів регулювання інформаційних суспільних відносин, синтезує їх в нову методологічну якість, нове знання.

Використана література

1. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни інформаційне право: для студентів. Дніпро, 2016. 123 с.
2. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.
3. Калюжний Р.А., Марценюк А.Г. Предмет та методи інформаційного права. *Правова інформатика*. № 3(19)/2008. С. 24.
4. Кульчій О.О. Інформаційне право: навчально-методичний посібник. Полтава, Полтавський університет економіки і торгівлі, 2015. 193 с.
5. Кормич Б.А. Інформаційне право: підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с.
6. Баранов О.А. Методи інформаційного права. *Правова інформатика*. № 4(16)/2007. С. 8-12.
7. Сіро М. Феноменальна інтенціональність: Стенфордська енциклопедія філософії, (stanford.edu). Вперше опубліковано 29 серпня 2016 р.; змістовна редакція 29 січня 2019 р.
8. Кузь М.М. Інтенціональний аналіз правового буття: дис. канд. наук: 12.00.12 – філософія права. 198 с.
9. Новейший философский словарь. Минск: Кн. дом “Интерпрессервис”, 2001. 1279 с.

~~~~~ * * * ~~~~~